

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

19 березня 2025 р

м. Київ

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцент;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2025. – 298 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) відображено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: вплив довкілля на здоров'я людини, профілактику й лікування захворювань, епідеміологічні виклики, безпеку харчових продуктів, умови праці та медичного забезпечення у воєнних умовах. Основний акцент – міждисциплінарні зв'язки екології й профілактичної медицини, що має на меті: гармонізувати науково-дослідну діяльність у межах «Єдиного здоров'я» з політиками ЄС, готувати фахівців і сприяти післявоєнному відновленню України.

УДК _613+574]:061.3

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове

Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити авторські тексти без змін

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ ЗАХИСТУ РОСЛИН, ЯК ЕКОЛОГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Гринзовський О.А.¹, Вавріневич О.П.¹, Коваль Р.В.²

¹Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

²ДП «Комітет з питань гігієнічного регламентування МОЗ України»

Актуальність. На глобальному рівні існує кілька програм, спрямованих на зменшення використання хімічних пестицидів та заміну їх на мікробіологічні препарати. Серед них варто виокремити три, які на глобальному рівні забезпечують мінімізацію хімічного навантаження на сільськогосподарські угіддя.

Результати досліджень. В межах реалізації зменшення ризиків, пов'язаних з високонебезпечними пестицидами, діє Глобальна ініціатива з управління пестицидами реалізація якої відбувається за рахунок активностей Світової продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO). В рамках цієї ініціативи відбувається поступове припинення використання пестицидів, де це можливо, і просування безпечніших альтернатив, зокрема біопепрепаратів.

Програма PlantwisePlus, керована Commonwealth Agricultural Bureaux International (CABI), спрямована на підтримку фермерів у переході на використання біологічних засобів захисту рослин. Вона пропонує набір інструментів, що включають базу даних біоконтролю та біопестицидів, доступних у різних країнах, та надає інформацію про їхнє застосування. Ця ініціатива допомагає фермерам знизити ризики, пов'язані з хімічними пестицидами, і переходити на більш екологічні методи захисту рослин.

Pesticide Action Network (PAN) є глобальною організацією, яка працює над скороченням використання хімічних пестицидів через просування агроекологічних методів та біопестицидів. Вони активно підтримують кампанії з припинення використання найбільш шкідливих пестицидів, таких як паракват,

і просувають доступ до екологічно безпечних альтернатив, включаючи біопестициди.

Ці програми запроваджуються на міжнародному рівні та спрямовані на зменшення залежності від хімічних пестицидів і підтримку стійкого сільського господарства, яке зберігає біорізноманіття та захищає здоров'я населення.

Висновки. Широке застосування біопрепаратів має низку викликів та ризиків, зокрема, для нас важливими є медико-екологічні ризики.

1. Відсутність діючої методології та принципів оцінки ризиків для здоров'я населення та довкілля на території України ускладнює впровадження біологічних засобів захисту, що є актуальним нормативно-методичним напрямком сучасних медико-екологічних досліджень.

2. Необхідність регулювання питань біобезпеки. Впровадження нових біологічних агентів у сільське господарство може викликати непередбачені медичні та екологічні наслідки, такі як потрапляння нових штамів у виробниче середовище людини та формування нових мікробіомів ґрунту.

3. Аналіз і контроль впливу на нецільові види. Деякі біопестициди можуть негативно впливати на нецільові організми, включаючи корисних комах, що може порушити екосистеми.

4. Урахування особливостей взаємодії з іншими факторами. Біопрепарати можуть взаємодіяти з іншими елементами агротехніки, такими як добрива, інші пестициди, або навіть кліматичні умови. Неправильне поєднання або несприятливі умови можуть знизити їх ефективність.

5. Існує проблема нестачі знань та досвіду у персоналу, задіяного при застосуванні біопрепаратів. Фермерам може бракувати знань та досвіду для ефективного використання біологічних засобів, що може призвести до неправильного застосування та зниження ефективності.

6. Формування резистентності шкідників. Як і у випадку з хімічними пестицидами, є потенційний ризик розвитку резистентності шкідників до біологічних препаратів, що вимагатиме розробки нових стратегій боротьби.